

Strategija

sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva do leta 2020

1. UVOD

Cilj strategije je uokviriti, uskladiti in poenotiti že potekajoče dejavnosti sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva ter spodbuditi nove procese in povezave, ki bodo pripomogle k poglobljenemu gospodarskemu sodelovanju med subjekti v Republiki Sloveniji in na obmejnih območjih sosednjih držav. Strategija predstavlja instrument stalnega nadzora nad izvajanjem sprejetih usmeritev in bo prispevala tudi k uresničenju ciljev gospodarske, socialne in teritorialne kohezije, ki jih določa Lizbonska pogodba (2007), in ciljev, ki jih predpisujeta Strategija Evropa 2020 in Strategija razvoja RS do 2020.

Dolgoročni cilj strategije je dejavno nenehno izmenjevanje gospodarskih stikov vseh oblik v Republiki Sloveniji in na območjih, kjer živi in deluje avtohtona slovenska narodna skupnost v Italiji, Avstriji, na Madžarskem in Hrvaškem. Namen te stalne izmenjave je, s pomočjo gospodarskih subjektov manjšin okrepiti sodelovanje z gospodarskimi subjekti večinoma naroda v državah, v katerih živi slovenska narodna skupnost. Takšni okrepljeni stiki bodo prispevali k povezovanju in razvoju obmejnega prostora ter gospodarski uspešnosti držav.

Namen strategije je usklajen, sinergijski in strateški pristop vseh pomembnejših gospodarskih dejavnikov iz Republike Slovenije in sosednjih držav (državni organi, podjetja, zbornice, manjšinska združenja, diplomatsko-konzularna predstavništva, drugi gospodarski dejavniki, pa tudi posamezniki na obeh straneh meja) – združitev oziroma uskladitev kapitala, znanja, izkušenj, loveških virov in dejavnosti. Takšno delovanje bo okrepilo obstoječe in ustvarilo nove gospodarske tokove na poselitvenem območju slovenske narodne skupnosti in Republike Slovenije ter spodbujalo večjo konkurenčnost na trgih tretjih držav v smeri homogenejše vizije gospodarskega sodelovanja med tem poselitvenim območjem in matično državo.

Prav tako je *namen strategije* učinkovitejše izvajanje ukrepov, določa jih s posameznimi področnimi zakoni in programi, ki imajo lahko pomembno vlogo za poglobitev gospodarskega sodelovanja s slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah.¹

S to strategijo se ovrednotijo posamezni kazalci razvoja na obmejnih območjih Republike Slovenije in poselitvenem območju slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah ter poglobljanja

¹ Tako bo na primer Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015 posegel tudi v omejeno sodelovanje s slovensko narodno skupnostjo v Porabju. Program Vlade Republike Slovenije za spodbujanje internacionalizacije podjetij za obdobje 2010–2014 bo dodatno okrepil podporo dejavnostim, ki jih izvajajo gospodarske organizacije slovenske manjšine v sosednjih državah – Avstriji, Hrvaški, Italiji in Madžarski.

gospodarskega sodelovanja med našo in sosednjimi državami. Kazalci so lahko skupni širšim razvojnim dokumentom.

Avtohtona slovenska narodna skupnost v sosednjih državah in njena gospodarska organiziranost sta pomemben dejavnik Republike Slovenije pri odnosih s sosedami, saj lahko pripomore k širjenju ezmejnega vpliva slovenskega gospodarstva. Prav tako je lahko pomemben dejavnik pri vzpodbujanju naložb iz sosednjih držav v Republiko Slovenijo. Posamezniki in gospodarski subjekti, organizirani v združenja, konzorcije in zveze, so navzo i v javnih ustanovah (dežele, pokrajine, ob ine, zbornice in drugi subjekti) in vklju eni v omizja na ve ravneh. Tako lahko bistveno prispevajo k izpopolnitvi obstoje ega sodelovanja med institucijami in podjetji iz Republike Slovenije ter sogovorniki iz sosednjih držav.

Uspešen gospodarski položaj avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah lahko materialno podpira vse druge oblike obstoja in delovanja njenih organizacij ter same skupnosti.

V ezmejno sodelovanje Republike Slovenije s sosednjimi državami bosta vklju eni tudi italijanska in madžarska narodna skupnost v Republiko Sloveniji.

Kmetijska dejavnost je osnova za ohranitev identitete obmejnega prostora, ki ga sestavlja naravna in kulturna krajina, prepletena s poselitvenim vzorcem slovenske narodne skupnosti. Vsi posegi in dejavnosti morajo prispevati k skupnemu razvoju in uveljavljanju (ezmejnih) zna ilnih pridelkov in izdelkov, okolju prijaznim storitvam za prebivalce in obiskovalce.

S strategijo se s pomo jo posebnega delovnega telesa kot stalnega telesa ustvarja temelj za gospodarsko sodelovanje navedenih subjektov ter za sprotno usklajevanje pri izvedbi projektov in pripravi novih projektov.

Pravna podlaga

Pravna podlaga za *Strategijo sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na podro ju gospodarstva do leta 2020* (v nadaljnjem besedilu: strategija) je druga alineja 12. lena Zakona o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja (ZORSSZNM), ki dolo a, da gradi Republika Slovenija odnose s Slovenci zunaj njenih meja na osnovi dolgoro ne strategije, ki se uresni uje z razvijanjem trajnostnih strategij za vsestransko krepitev slovenskih skupnosti v zamejstvu in po svetu.

Strategija odnosov Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja (sklep Vlade RS št. 53000-1/2008/5 z dne 12. 6. 2008) opredeljuje, da se Slovenija zavzema za uspešen razvoj sosednjih pokrajin, zlasti za razvoj gospodarskih in kmetijskih struktur slovenske narodne skupnosti v teh pokrajinah.

Priprava strategije sovpada s pripravo širših razvojnih evropskih in državnih dokumentov, kakršna sta Strategija Evropa 2020, Strategija za pametno, trajnostno in vklju ujo o rast, in Strategija razvoja Republike Slovenije do 2020.

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu je skladno s peto in šesto alinejo 15. lena ZORSSZNM pristojen za spremljanje in usklajevanje dejavnosti ministrstev na podro ju sodelovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu; ter za oblikovanje in izvajanje državne politike do Slovencev v zamejstvu in po svetu.

Posebno delovno telo za spremljanje strategije

Za izvajanje in spremljanje strategije se pri Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu imenuje posebno delovno telo za spremljanje strategije, katerega delo vodi in usklajuje Urad. Predstojnik Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu imenuje lane posebnega delovnega telesa na predlog državnih organov in drugih organizacij. Naloge posebnega delovnega telesa so usklajevanje, vzajemno sprotno obveš anje, dogovarjanje, posvetovanje in izvedbeno gospodarsko

sodelovanje, priprava vsebinskih in terminskih letnih načrtov sodelovanja, med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva, poročila ter priprava pregleda projektov čezmejnega sodelovanja.

Sestava posebnega delovnega telesa

Posebno delovno telo sestavlja

1. po en predstavnik gospodarskih subjektov iz vsake sosednje države:

- Slovensko deželno gospodarsko združenje iz Trsta v imenu Gospodarskega foruma,
- Slovenska gospodarska zveza iz Celovca,
- Urad za Evropo iz Reke,
- Razvojna agencija Slovenska krajina iz Monoštra.

2. po en predstavnik teh državnih organov:

- Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu (USZS),
- Ministrstvo za zunanje zadeve RS (MZZ),
- Ministrstvo za gospodarstvo RS (MG),
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP),
- Služba Vlade RS za razvoj in evropske zadeve (SVREZ),
- Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR).

3. po en predstavnik teh zbornic:

- Gospodarska zbornica Slovenije (GZS),
- Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS),
- Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije (KGZ).

Med izvajanjem strategije bodo po potrebi k sodelovanju povabljeni še drugi subjekti avtohtone slovenske narodne skupnosti iz sosednjih držav in subjekti iz Republike Slovenije, saj je z izvedbo priakovati posege na različna področja, ki so pomembna za uresničevanje gospodarskih projektov (npr. na okoljsko politiko, izobraževalno politiko in podobno).

Temeljni cilji in usmeritve

A) Strategija uvaja različne načine uveljavljanja skupnih gospodarskih interesov v prostoru, kjer živijo slovenske narodne skupnosti, z upoštevanjem geopolitičnih, zgodovinskih in gospodarskih okoliščin in teh skupnosti v posamezni državi.

B) Za razvoj obmejnih območij se okrepi povezovalno povezovanje gospodarskih dejavnikov v avtohtoni slovenski narodni skupnosti ter njihovo sodelovanje z državnimi in gospodarskimi institucijami v Republiki Sloveniji, izdelajo pa se tudi skupni pristopi v operativnih dokumentih. Posebna pozornost se nameni še pospeševanju sodelovanja obrtnikov in malega gospodarstva.

C) Operativni programi čezmejnega sodelovanja EU so pomemben dejavnik uveljavljanja skupnih gospodarskih interesov, ovrednotenje in izpopolnitev dobrih praks pa bosta omogočila določitev strateških in prednostnih projektov ter boljše izkoriščevanje evropskih sredstev. Pri tem pristojne državne institucije v Republiki Sloveniji pomagajo gospodarskim subjektom avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah s pravočasnim obveščanjem o razpisih EU in drugih razpisih, pa tudi s pravočasnim objavljanim vsebinsko ustreznih lastnih razpisov in s tehnično pomočjo pri prijavljanju nanje.

D) Uvajanje mladega, strokovnega osebja v gospodarske institucije v Republiki Sloveniji in sosednjih državah s pripravništvom in izpopolnjevanjem je nujen ukrep za zagotovitev loveških virov, ki se bodo sposobni spopasti z novimi razvojnimi izzivi ter imeli možnost zaposlitve v lastnem okolju in na širšem obmejnem območju. Tako se okrepi tudi jezikovna usposobljenost gospodarskega osebja in njegovo znanje slovenskega poslovnega jezika, kar prispeva h gospodarskim prednostim poslovanja na dvojezičnem območju.

E) Pridobivanje in mreženje loveških virov v prostoru Alpe–Jadran bo prispevalo k večji vključenosti najrazličnejših strokovnjakov v skupne strateške in druge gospodarske projekte ter k njihovi učinkovitejši izvedbi.

F) Širši trajnostno naravnani razvojni programi sledijo tudi skupnim gospodarskim interesom v prostoru, kjer živi avtohtona slovenska narodna skupnost.

G) Pri ohranitvi in celovitem razvoju obmejnih območij z avtohtono narodno skupnostjo je kmetijska dejavnost zelo pomembna kot sestavni del upravljanja tega prostora.

H) Posebna pozornost je namenjena panogam, v katerih se kot najučinkovitejša in demografskim značilnostim regije najprimerneje izkažeta malo gospodarstvo in obrt oziroma njuno medregijsko povezovanje.

I) Z ovrednotenjem geografsko-gospodarskih prednosti obmejnih območij se izvajajo skupne (medregijske) akcije uveljavljanja značilnih pridelkov in izdelkov, okolju prijaznih dejavnosti in turizma.

J) Za spodbujanje sodobnih, perspektivnih, predvsem pa okolju prijaznih naložb, ki ustvarjajo delovna mesta z višjo dodano vrednostjo, se posveča pozornost učinkoviti rabi energije (URE) in obnovljivim virom energije (OVE) ter ekološko usmerjenim projektom oziroma medregijskemu gospodarskemu sodelovanju.

K) S skupnimi nastopi na posvetih, sejmih in drugih promocijskih dogodkih se vzpodbuja uveljavitev na tretjih trgih.

Za doseg te ciljeve je potrebno usklajeno delovanje vseh naštetih subjektov v Republiki Sloveniji in sosednjih državah. Navedeni načini in sodelovanja mora prevladati na vseh ravneh:

- v posameznih gospodarskih združenjih slovenske narodne skupnosti ter med slovenskimi gospodarskimi združenji iz različnih sosednjih držav,
- med državnimi institucijami in zbornicami v Republiki Sloveniji,
- med gospodarskimi subjekti avtohtone slovenske narodne skupnosti in institucijami v Republiki Sloveniji, pri čemer je treba poleg državnih institucij in zbornic pritegniti še slovenske občine in občine na obmejnih (oziroma s slovensko manjšino poseljenih) območjih sosednjih držav,
- med državnimi oziroma regionalnimi, pokrajinskimi in drugimi institucijami iz Republike Slovenije in sosednjih držav.

K sodelovanju se pritegnejo različne organizacije, panožna združenja, zbornice idr., ki bi z organizacijsko zmogljivostjo lahko uspešneje uresničevali zgoraj navedene cilje in usmeritve.

2. TEMELJNI GOSPODARSKI SUBJEKTI AVTOHTONE SLOVENSKE NARODNE SKUPNOSTI V SOSEDNJIH DRŽAVAH TER SODELOVANJE ITALIJANSKE IN MADŽARSKE NARODNE SKUPNOSTI IZ REPUBLIKE SLOVENIJE

2.1 Gospodarski subjekti avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah

Gospodarski subjekti avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah in italijanske ter madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji so lani posebnega delovnega telesa ali pa po potrebi sodelujejo pri njegovem delu.

Gospodarski dejavniki slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah so organizirani v obliki:

1. združenj oziroma zvez in centrov:

- Slovensko deželno gospodarsko združenje v Trstu:
Slovensko deželno gospodarsko združenje (SDGZ) je prostovoljno združenje, ki zastopa interese slovenskih podjetnikov v Italiji. Razdelitev po posameznih sekcijah (obrtniki, trgovci, gostinci, zunanjetrgovinski operaterji in samostojni poklici) omogoča članom in strankam, da dobijo pomoč in nasvete pri izvajanju svoje dejavnosti. Več podatkov o sekcijah, finančnih in izobraževalnih institucijah je objavljenih na spletni strani SDGZ <http://www.sdgz.it/index/servizi>;
- Slovenska gospodarska zveza v Celovcu:
Slovenska gospodarska zveza (SGZ) v Celovcu je gospodarska organizacija koroških Slovencev, ki združuje slovenske gospodarstvenike in strokovnjake. S svojimi dejavnostmi pospešuje podjetništvo ter pripravlja in izvaja projekte EU. Člani SGZ so gospodarski subjekti slovenske narodne skupnosti, ki so dejavni v gostinstvu, svetovanju, obrti, trgovini, finančnih storitvah, industriji, prometu in založništvu: gostilne, kmetije, hoteli, svetovalne družbe, banke, posojilnice, založbe, zadruga in podobno. Njihovi podatki so objavljeni na spletni strani <http://www.sgz.at/clani>;
- Alpe-Jadranski center:
Alpe-Jadranski center (AACC) na avstrijskem Koroškem je gospodarska organizacija, ki si prizadeva za gospodarsko povezovanje obmejnih območij Republike Avstrije in Republike Slovenije. Njena osnovna dejavnost je iskanje zainteresiranih partnerjev za sodelovanje v konkretnih projektih s področij varstva okolja, gospodarstva, kmetijstva, turizma, alternativnih virov energije, socialnih zadev in zdravstva. Podatki o AACC so objavljeni na spletni strani <http://www.aacc.wien.or.at>;

2. posebnih uradov za Evropo (v Trstu in na Reki):

- *Urad za Evropo (EUROSERVIS, d.o.o.) v Trstu* se profesionalno ukvarja s pridobivanjem finančnih sredstev EU in daje svojim strankam informacije o programih EU za financiranje na različnih področjih;
- *Urad za Evropo na Reki* je ustanovljen pri slovenski skupnosti na Reki;

3. razvojnih agencij:

- Razvojna agencija Slovenska krajina iz Monoštra:
Razvojna agencija Slovenska krajina iz Monoštra pripravlja projekte programa ezmejnega sodelovanja s pomočjo Generalnega konzulata RS v Monoštru.

Poleg tega delujejo:

V Italiji:

- *Gospodarski forum slovenske manjšine v Furlaniji - Julijski krajini*, ki je bil ustanovljen leta 2008, določa prednostne razvojne naloge manjšinskega gospodarstva. Članice foruma so Slovenska kulturno-gospodarska zveza (SKGZ) in Svet slovenskih organizacij (SSO), stanovski združenji SDGZ in Kmečka zveza, Zadruga kraška banka, Zadruga banka Doberdob in Sovodnje ter finančna družba KB 1909. SKGZ združuje, podpira in usklajuje dejavnosti številnih kulturnih in gospodarskih organizacij in ustanov. SSO usklajuje dejavnost organizacij in ustanov članic ter zastopa njihove skupne interese na vseh forumih in vseh ravneh. Njegovi člani so slovenska društva in institucije v Furlaniji - Julijski krajini. Kmečka zveza opravlja svetovanje iz stroke in upravljanja kmetijskih gospodarstev ter si prizadeva za zaščito interesov kmetov in širše slovenske skupnosti.

Zadružna kraška banka kreditira in podpira gospodarstvo z zadružništvom, se pravi z vrsto podjetništva, za katero so značilne aktivnost, povezanost in vključitev v omrežja. Zadružništvo in vzajemnost sta vrednoti, na katerih sloni njeno delovanje.

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje deluje v prid razvoju območja in podpira gospodarske pobude, pri čemer je pretežno usmerjena k svojim članom. Ti so večinoma pripadniki slovenske narodne skupnosti, nekaj pa jih je tudi iz italijanske.

- *Društvo slovenskih ekonomistov* v Italiji, ki ga predstavljajo mladi študenti ekonomije, je pobudnik ustanovitve gospodarskega foruma Slovencev v Italijanski Republiki..

V Avstriji:

- *Zveza Bank Celovec* je organizacija slovenskih kreditnih in blagovnih zadrug na Koroškem, ki kot članica avstrijske banke skupine Raiffeisen spada v vrh slovenskega denarnega in blagovnega sektorja na Koroškem, www.zvezabank.com.
- 8 posojilnic Bank, www.zvezabank.com.
- Zadruga Market Pliberk/Bleiburg, spletna stran v pripravi.
- Mohorjeva družba, www.mohorjeva.at.
- Drava Tiskarna, založba, knjigarna, www.drava.at.
- *Skupnost južnokoroških kmetov* združuje okrog 600 kmetov, katerih povprečna velikost površin je po 18 ha. Glavni dejavnosti kmetov sta gozdarstvo in živinoreja, www.sjk.at.
- *Kmetiška izobraževalna skupnost (KIS)* Tinje daje kmetom na avstrijskem Koroškem pomoč pri komunikaciji z uradi v slovenskem jeziku, organizira izobraževalne prireditve, tečajne predavanja in seminarje s kmeti o tematični. Sodeluje z zbornicami in organizacijami s podobnimi nalogami na obeh straneh meje. Delovanje KIS gospodarsko krepi regijo in spodbuja samoumevno uporabo slovenskega jezika, www.kisnet.at.

Na Madžarskem:

- krovni organizaciji: *Zveza Slovencev na Madžarskem* in *Državna slovenska samouprava v Pomurju na Madžarskem*, si prizadevata za razvoj in krepitev gospodarstva v slovenskem Pomurju ter sta nosilki razvojnih projektov.

Na Hrvaškem:

- *Kulturno društvo Gorski Kotar*, sekcija za kmetijstvo, izvaja strokovna izobraževanja in svetovanja za svoje članke ter se dejavno povezuje z organizacijami in posamezniki na slovenski strani.

2.2 Sodelovanje italijanske in madžarske narodne skupnosti iz Republike Slovenije

V obzornem povezovanju med Republiko Slovenijo in sosednjimi državami sodelujeta tudi italijanska in madžarska narodna skupnost iz Republike Slovenije (Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost in lokalne samoupravne skupnosti italijanske narodnostne skupnosti).

3. EZMEJNO SODELOVANJE IN IZVAJANJE STRATEGIJE

Obmejno sodelovanje je predvsem s projekti EU v zadnjih 15 letih omogočilo razvoj znanja in pridobitev dodatnih finančnih sredstev organizacijam avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah ter italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji. Tako je postalo eden najpomembnejših instrumentov spodbujanja neposrednega in posrednega gospodarskega povezovanja. Izvaja se na podlagi programskih dokumentov, sofinanciranih iz EU-sredstev, državnih proračunov in drugih virov, ter obsega področja:

- internacionalizacija podjetij ter zasebnih in javno-zasebnih tujih neposrednih naložb;
- trajnostni razvoj na obmejnem območju,

- u inkovita raba energije (URE) in obnovljivi viri energije (OVE);
- razvoj obmoja, turizem in skupna uveljavitev pridelkov in izdelkov,
- mladi in usposabljanje za delo.

Da bi bili priprava in izvedba projektov u inkovitejši, se organizira: sprotno medsebojno obveš anje o razpisih in drugih pobudah ter posveti o priložnostih in izkušnjah. V **vsebinskih in terminskih letnih na rtih sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na podro ju gospodarstva** se dolo ijo projekti (posveti, okrogle mize in podobno) in dejavnosti z omenjenih podro ij, ki se izvajajo na podlagi strategije, ter nosilci projektov. Za u inkovito izvajanje strategije se pripravi pregled projektov ezmejnega sodelovanja (v izvajanju in v pripravi) v okviru EU-operativnih programov ezmejnega sodelovanja Republike Slovenije s sosednjimi državami, ki imajo u inke za avtohtono slovensko narodno skupnost v sosednjih državah. Ta pregled je namenjen pripravi nadgradnje ezmejnega sodelovanja za im boljši izkoristek dobrih praks ter obveš anju lanov posebnega delovnega telesa in drugih zainteresiranih subjektov o morebitnih problemih med pripravo in izvajanjem. Za u inkovito spremljanje strategije se pripravljajo poro ila o izvedenih projektih, s spremljajo imi analizami in študijami.

3.1 Sodelovanje pri spodbujanju internacionalizacije podjetij in privabljanju tujih neposrednih naložb v Republiko Slovenijo in na poselitveno obmo je avtohtone slovenske narodne skupnosti

Internationalizacija podjetij obsega ezmejno gospodarsko sodelovanje in skupne nastope podjetij na tujih trgih ter vklju uje tudi gospodarske subjekte avtohtone slovenske narodne skupnosti.

Ministrstvo za gospodarstvo je na podlagi novega programa za spodbujanje internacionalizacije podjetij za obdobje 2010–2014 dodatno okrepilo podporo dejavnostim, ki jih izvajajo gospodarski subjekti avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah Avstriji, Hrvaški, Italiji in Madžarski, na primer: poslovni klubi in »slovenske hiše«, vhodne in izhodne gospodarske delegacije, sejemске predstavitve, konference, seminarji in okrogle mize.

Gospodarski subjekti avtohtone slovenske narodne skupnosti lahko prispevajo k predstavitvi Republike Slovenije kot prostor za tuje neposredne naložbe skupaj z razpisi in drugimi spodbudami, ki se na rtujejo v Republici Sloveniji. S prepoznavanjem priložnosti, na katerih bi jo bilo smiselno predstaviti kot prostor za te naložbe, se enkrat na leto organizira sre anje, na katerem se predstavi delovanje Ministrstva za gospodarstvo in izvajalske agencije JAPTİ na tem podro ju ter obravnavajo predlogi gospodarskih subjektov avtohtone slovenske narodne skupnosti.

Predstavniki narodnih skupnosti so lahko ne samo promotorji Republike Slovenije kot prostora za tuje naložbe, ampak tudi pospeševalci ukrepov na tem podro ju (npr. javnega razpisa za spodbujanje teh naložb) in s svojimi predlogi sodelujejo pri pripravi ustreznih strateških dokumentov (npr. programa Vlade RS za spodbujanje tujih neposrednih naložb).

Naložbe v Republici Sloveniji so lahko usmerjene teritorialno (npr. Pomurje, Kras, Brda) ali sektorsko (npr. turizem, navtika, energetika) z organizacijo posvetov, seminarjev, strokovnih ekskurzij in sre anj B2B. Skupni nastop razli nih dejavnikov iz zamejstva bo prispeval k ve ji sinergiji oz. združitvi mo i ter k ve ji in raznovrstnejši ponudbi.²

Prav tako niso dovolj izkoriš ene prostorske možnosti poselitvenega obmo ja slovenske narodne skupnosti (npr. v Republici Avstriji in Porabju) glede razvoja logisti ne infrastrukture oziroma centrov podjetij, s imer se lahko vzpodbujajo naložbe iz Republike Slovenije na to obmo je. V obmejnem

² V preteklosti so se dogodki in sre anja z isto vsebino lahko ponavljali, eprav so bili nosilci razli ni.

prostoru so na slovenski strani zaradi gostejše poselitve in dražjih zemljišč slabše možnosti za gradnjo takšnih centrov podjetij oziroma njihovih podružnic.

Skupni nastopi in sodelovanje pri gospodarskih projektih bodo uinkovitejši z vzpostavljanjem socialnih in gospodarskih »mrež«, ki bodo povezale vse pomembnejše loveške vire v širšem prostoru Alpe–Jadran, ter so lahko v nadaljevanju pomemben dejavnik gospodarskega sodelovanja.

3.2 Kmetijstvo, trajnostni razvoj, varstvo in upravljanje okolja

Na območjih, na katerih so razvojne možnosti pokrajine omejene zaradi varovanja okolja (kakršno je Porabje kot del Narodnega parka Trnovo, Kras ali Beneška, z mnogimi varstvenimi območji Natura 2000 idr.), se vzpodbujajo projekti, ki bi s trajnostnimi ukrepi prispevali k razvoju ekološkega kmetovanja in proizvodnji lokalnih pridelkov ter k ohranitvi biotske raznovrstnosti. Podpirajo se projekti za predstavitev in ovrednotenje obmejnih krajev (naravne vrednote, turistične kmetije, prehranska ponudba).

3.3 Energetska učinkovitost in obnovljivi viri energije

Učinkovita raba energije (URE) in obnovljivih virov energije (OVE) se pospešuje s skupnimi podjetniškimi projekti (katerih pobudniki in/ali nosilci so SDGZ, SGZ, GZS in OZS ter njihova vobmočja), pilotnimi projekti, financiranimi iz sredstev EU, vzpostavljajo »ekoobmočja« (za doseganje energetske učinkovitosti javnih zgradb in spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije za območja, podjetja in javne objekte vobmočju i energetske avtonomnosti), s pilotnimi inovativnimi in razvojnimi projekti na manj razvitih območjih (gradbena in energetska obnova objektov, namenjenih organizacijam, in postavitve central za izrabo obnovljivih virov energije) ter z vzgojno-ozaveševalno in informativno dejavnostjo.

Republika Slovenija podpira organizacijo srečanj, posvetov in seminarjev o možnih skupnih projektih za podjetja in javne uprave glede učinkovite rabe energije in njenih obnovljivih virov ter vzpostavljanja javno-zasebnih partnerstev.

3.4 Pospeševanje turizma in razvoja skupnih turističnih območij

Skupna predstavitev in vrednotenje obmejnega območja s poudarjanjem posebnosti slednjega lahko poteka na podlagi razpisov oziroma projektov za razvoj turistične infrastrukture in skupnih turističnih območij (npr. Porabje in Goriška, Brda, Kras, Karavanke itd.), ki bi vključevali razvoj obstoječih in novih turističnih izdelkov ter storitev. V ta namen se organizirajo posveti na temo skupnega vrednotenja in trženja obmejnih območij ter značilnih pridelkov in izdelkov, izvajajo pa se še druge dejavnosti z istim ciljem – skupna predstavitev obmejnega območja.

3.5 Mladi in usposabljanje za delo

Mladi v zamejstvu pogosto nimajo primernih izhodišč za zaposlitev. V preteklosti je obstajal sistem (banke, uvoz-izvoz), ki je zaposlil mlade po končanem izobraževanju, danes pa je položaj precej drugačen. Težave so še posebno izrazite na obmejnem območju v Republiki Sloveniji. In vendar so ti mladi veliko bogastvo s svojim poznavanjem dveh jezikov in dveh kultur (npr. slovenske in italijanske, slovenske in nemške itd.) in bi bili lahko pomembna pridobitev za podjetja, ki bi želela delovati na obmejnem območju. Republika Slovenija podpira projekte, ki vzpostavljajo sistem izmenjav, pripravništev in delovnih praks v podjetjih in institucijah v Republiki Sloveniji in v sosednjih državah. V sistem izmenjav so vključene Gospodarska, Obrtno-podjetniška in druge zbornice v Republiki Sloveniji ter gospodarski subjekti avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah. Tako usposobljeni mladi bodo lahko prožen instrument podjetij pri mednarodnem delovanju, saj poznajo različne gospodarske razmere v sosednjih državah in Republiki Sloveniji.

3.6 Sodelovanje finan nih institucij avtohtone slovenske narodne skupnosti iz sosednjih držav in Republike Slovenije

Slovenske finan ne institucije v zamejstvu so instrument za uveljavljanje slovenskega gospodarstva na ezmejnem obmo ju in so lahko zanimive partnerice za finan ne institucije v Republiki Sloveniji. Republika Slovenija vzpodbuja sre anja, na katerih se preverijo možnosti tovrstnega sodelovanja in primernost vstopa finan nih institucij mati ne države v finan no osnovo avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah ter odpiranja podružnic finan nih institucij iz sosednjih držav v Republiki Sloveniji.

4. LETNA PORO ILA, VSEBINSKI IN TERMINSKI LETNI NA RTI TER PREGLEDI PROJEKTOV EZMEJNEGA SODELOVANJA

Posebno delovno telo sprejema letna poro ila o izvajanju strategije, napredku in problemih, ki so se pri tem pojavili, ter razpravlja in o tem poro a. Prav tako posebno delovno telo pripravi vsebinski in terminski na rt sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na podro ju gospodarstva za vsako naslednje leto ter pregled projektov ezmejnega sodelovanja. Letno poro ilo, vsebinski in terminski letni na rt ter pregled projektov ezmejnega sodelovanja se pošljejo v seznanitev Vladi RS in objavijo na spletnih straneh Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

lani posebnega delovnega telesa iz vrst avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah se o dejavnostih in projektih strategije stalno usklajujejo z drugimi gospodarskimi subjekti avtohtone slovenske narodne skupnosti.

Posebno delovno telo se sre uje etrtletno; v zadnjem etrtletju se sprejme na rt za prihodnje leto in oddajo poro ila za preteklo leto.

5. FINANCIRANJE

Del sredstev za financiranje strategije zagotovi Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu na podlagi letnih javnih razpisov. Ostala sredstva bodo zagotovila resorna ministrstva znotraj obstoje ih ukrepov in prora unskih postavk pristojnih resorjev. Za ezmejne projekte so pravice porabe v prora unu RS zagotovljene samo za delež nacionalnega sofinanciranja, ki praviloma znaša 10% ali 15% upravi enih stroškov slovenskih partnerjev.